

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

C. Otlu
Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası ağır ve orta hasarlı ya da yıkılan binaların sahipleri için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 7452 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Kabul Edilmesine Dair Kanun kapsamında uygulamaya konulan Yerinde Dönüşüm Projesi'nin ciddi eksiklikleri ve uygulamaya ilişkin önemli sorunları bulunmaktadır. 30 Haziran 2025 tarihine kadar başvuruları kabul eden Projenin amacı depremzedelerin konut ve iş yerlerini güvenli ve sağlam şekilde yeniden inşa etmeleri, mahalle kültürünü koruyarak yerinde yaşamlarını sürdürebilmeleri ve mali yüklerinin azaltılması olarak açıklanmıştır. Bu kapsamda konutlar için 750.000 TL hibe ve 750.000 TL faizsiz kredi olmak üzere toplam 1.500.000 TL, iş yerleri için 400.000 TL hibe ve 400.000 TL faizsiz kredi ile toplam 800.000 TL, ahırlı konutlar için 750.000 TL hibe ve 1.000.000 TL faizsiz kredi ile toplam 1.750.000 TL, ayrıca bağımsız bölüm başına 40.000 TL hibe desteği sağlanmakta, krediler 2 yıl geri ödemesiz, azami 10 yıl vadeli ve faizsiz olarak verilmektedir. 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun kapsamında hak sahibi olanlara krediden faydalanamamaktadır.

Projenin başladığı tarihten bu yana yüksek enflasyon ve döviz kurundaki artışlar nedeniyle demir, çimento, işçilik gibi inşaat girdilerinde fahiş fiyat artışları yaşanmış, Bakanlık tarafından sağlanan destek tutarları ile piyasa maliyetleri arasında ciddi bir fark oluşmuştur. Bu durum, hak sahiplerini son derece zor bir durumda bırakmış, bazı depremzedeler maliyet artışları nedeniyle inşaatlarına hiç başlayamamış, bazıları ise başlattıkları inşaatları durdurmak zorunda kalmıştır. Dönüşüm Projeleri, depremzedelerin barınma hakkına erişimi açısından hayati öneme sahiptir. Ancak bu proje kapsamında bazı illerde müteahhit firmalara ait hibe ve kredi hakediş ödemelerinin uzun süredir yapılmadığı iddia edilmektedir. Hakediş ödemelerindeki gecikmeler; inşaatların durmasına, müteahhit firmaların iflas etmesine, hak sahipleri ile firmalar arasında ciddi uyuşmazlıklara ve deprem bölgesinin inşaat sektörünün yaklaşık 250 alt sektöründe mağduriyetler yaratmaktadır. 7269 sayılı Kanun kapsamında hak

sahibi olan depremzedelerin Yerinde Dönüşüm Projesi kapsamında kredi ve hibe desteklerinin dışında bırakılması, aynı afetten etkilenen kişiler arasında ayrımcılığa neden olmaktadır. Anayasa'da tanımlanan sosyal devlet olmanın gereği özellikle afetler gibi olağanüstü durumlarda herkesin şartsız ve eşit bir şekilde barınma hakkından yararlanması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Yerinde Dönüşüm Projesi kapsamında kaç kredi ve hibe başvurusu yapılmıştır? Başvuruların il ve ilçe bazında dağılımı nedir? Başvuruların tamamı karşılanmış mıdır?
- 2- 7269 sayılı Kanun kapsamında hak sahibi olanların kredi ve hibe desteklerinden yararlandırılmamasının gerekçesi nedir? Depremden etkilenenler arasında yapılan ayrımın anayasanın eşitlik ve sosyal devlet ilkesine aykırılık teşkil ettiği iddiasına ilişkin açıklamanız var mıdır?
- 3- Konutlar için öngörülen 750.000 TL kredi ve hibe tutarlarının, güncel inşaat maliyetleri karşısında yetersiz kaldığı yönündeki eleştiriler dikkate alınmakta mıdır? Hibe ve kredi tutarlarının artırılmasına yönelik bir çalışmanız var mıdır? Şubat 2026 tarihine kadar proje kapsamında ne kadar ödeme yapılmıştır?
- 4- Projelere ilişkin ödemelerin gecikmesinin gerekçesi nedir? Bu konuda mağduriyetler giderilecek midir?
- 5- 7269 sayılı Kanun kapsamında hak sahibi olmasına rağmen konutu teslim edilmeyen depremzede sayısı kaçtır? Bu durumda olan depremzedeler Yerinde Dönüşüm Projesi kapsamına alınacak mıdır?
- 6- Bir konut için bir hak sahibine hibe verilmesinin deprem öncesinde aynı yapı içinde birden fazla bağımsız bölümde yaşayan aileler açısından yarattığı mağduriyetler araştırılmış mıdır?
- 7- Depremzedelerin barınma hakkına eşit biçimde erişimini sağlamak amacıyla Yerinde Dönüşüm Projesinin kapsamının genişletilmesi yönünde yeni bir düzenleme yapılacak mıdır?